Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-09-27

Ärende
TN 2021-0922

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-123 316 51
jens.plambeck@regionstockholm.se

Trafiknämnden
2022-10-20, punkt 11

Yttrande över motion 2021:46 av Jens Sjöström (S) angående utredning av tunnelbana till Bromma

Förslag till yttrande över motion 2021:46 angående utredning av tunnelbana till Bromma.

Ärendebeskrivning

Jens Sjöström (S) har motionerat till regionfullmäktige om att uppdra åt trafiknämnden att utreda hur framtida kollektivtrafik till en ny stadsdel i Bromma kan se ut. I motion 2021:46 beskrivs att regeringen har meddelat att Bromma flygplats ska avvecklas och att planeringen av bostäder på Bromma flygfält därmed kan påbörjas. Som en del av den planeringen behöver kollektivtrafikförsörjningen av området säkerställas. Motionen har lämnats till trafiknämnden för yttrade, vilket det här ärendet avser.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt motion 2021:46 av Jens Sjöström (S) angående utredning av tunnelbana till Bromma, daterad 2021-06-08.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta följande.

1. Föreliggande förslag till yttrande godkänns och översänds till regionstyrelsens förvaltning.

Förslag och motivering

Hur kollektivtrafik utvecklas i Stockholmsregionen
Samhälls- och trafikplaneringen i Stockholmsregionen utförs av flera olika aktörer. Kommunerna har planmonopol, äger mark och är väghållare för en betydande del av vägnätet. Genom planmonopolet och markägandet har kommuner möjlighet att fånga de värdeökningar som en utvecklad kollektivtrafik ger. Staten har lagstiftande makt, kan besluta om riksintressen och har en stark finansiell position. Region Stockholm ansvarar för kollektivtrafikens drift och äger ca 200 km regionalt spårnät. Däremot har regionen relativt svag finansiell och rättslig ställning eftersom regionen inte äger mark eller har planmonopol. Det är därför utbyggnad av regionens spårnät bygger på medfinansieringslösningar oaktat ägandet av infrastrukturen. Detta då nyttor och kostnader inte följer ägandet av olika typer av infrastruktur.

Stadsutveckling efter en eventuell nedläggning av flygverksamheten
Kollektivtrafik till den stadsdel som möjliggörs av en eventuell nedläggning av Bromma flygfält behöver utredas. Förutom själva flygfältet finns ett större influensområde där flygverksamheten lägger restriktioner på stadsutvecklingen. Inom det området finns i många fall redan utvecklad kollektivtrafik som med små medel skulle kunna ta emot ett ökat resande föranlett av ökad exploatering. I enlighet med Region Stockholms planeringsdokument[1] bör stadsutveckling i första hand ske i det influensområdet. I andra hand bör stadsutveckling ske i goda kollektivtrafiklägen på flygfältet.

De exploateringsmöjligheter som en eventuell nedläggning av Bromma flygplats möjliggör kommer att kräva en utvecklad trafikförsörjning. De markvärden som då frigörs behöver vara med och finansiera en utvecklad kollektivtrafik-försörjning av Brommafältet. Här behöver berörda regionala parter samlas i ett utredningsarbete som följs av en värdeskapande förhandling. Förutom Region Stockholm är Sundbyberg, Solna och Stockholms stad tillsammans med Trafikverket viktiga parter för att hitta en fungerande systemlösning för kollektivtrafik och stadsutveckling.

---

[1] Planeringsprincipen om att i första hand bygga i goda kollektivtrafiklägen återfinns bland annat i Regional utvecklingsplan för Stockholm, RUFS 2050, regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län, trafikförvaltningens riktlinjer (RiPlan) och remissutgåva för Kollektivtrafikplan 2050.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-09-27

Ärende
TN 2021-0922

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Trafikförvaltningen har inom arbetet med RUFS och Kollektivtrafikplan 2050 gjort ett par övergripande analyser på vad en exploatering av Bromma flygfält och influensområdet skulle ge för konsekvenser på trafiknätet. I de analyserna kan konstateras att tillgänglighet och kapacitet mot Kista, Solna/Sundbyberg och Söderort i hög grad uppfylls med beslutade investeringar i Tvärbanan. Viss trimning av systemet kan behöva ske. Däremot förväntas flödena mot innerstaden vid en fullt utvecklad exploatering behöva någon mer kraftfull satsning. En sådan satsning behöver beakta beslutade utvecklingssteg i kollektivtrafiksystemet. De kan bidra och/eller ge begränsningar för kollektivtrafikförsörjningen av en större exploatering. En potentiell lösning skulle kunna vara att vidareutveckla tunnelbanesystemet, alternativt att utveckla spårvägsnätet med matning till bland annat pendeltåg till Sundbyberg C och en framtida station vid Solvalla. Men för att kunna ange en inriktning för kollektivtrafiklösning för en stadsutveckling på Bromma flygfält krävs vidare utredning i enlighet med Region Stockholms åtgärdsvals- och investeringsprocess. En sådan utredning behöver sannolikt ha ett målår bortom trafikförvaltningens nu gängse målår 2050. Enligt nu gällande avtal kan flygplatsen avvecklas tidigast 2038. Därefter behöver flygfältet saneras innan en exploatering kan bli så stor att den föranleder en större kollektivtrafikinvestering för just flygfältsområdet.

Expedieras till

Regionledningskontoret

David Lagneholm
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling

RS 2021-0544

Motion 2021:46

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

MOTION
2021-06-08

Motion av Jens Sjöström (S) angående utredning av tunnelbana till Bromma

Regeringen har meddelat att Bromma flygplats ska avvecklas och Arlanda utvecklas. Därmed kan planeringen för bostäder i Bromma och utveckling av Arlanda påbörjas – och med det planeringen för hur den nya stadsdelen ska kollektivtrafikförsörjas. Vilken Region Stockholm bör inleda utredningsarbetet för.

Det finns flera olika alternativa dragningar av tunnelbana till Bromma – och planeringen av både nya bostadsområden och ny kollektivtrafik tar tid. Men politisk styrning avgör hur lång tid. Därför bör regionen redan nu påbörja utredningen av hur framtidens kollektivtrafik till bostadsområdet ska se ut. För att Region Stockholm ska utvecklas i en positiv, hållbar riktning behövs politisk styrning och fattade beslut.

Brommaområdet är redan idag präglat av bristande kommunikationer. I samband med att vi bygger en ny stadsdel så behöver vi också göra nödvändiga satsningar på kollektivtrafiken i området. För att Stockholmsregionens tillväxt och konkurrenskraft ska fortsätta utvecklas på ett hållbart sätt för framtidens behöv måste bostadsbristen lösas och kollektivtrafiken utvecklas.

Det finns flera alternativ på en ny tunnelbanelinje. Man kan till exempel förlänga Gröna linjen via Hässelby, Vällingby, Bromma och Alvik, med vidare anslutning till T centralen och sedan söderut eller förlänga den blåa linjen från Huvudsta ut mot Vällingby/Hässelby. Vilket som är bäst måste en seriös, genomarbetad utredning visa innan beslut fattas.

Därför föreslår jag regionfullmäktige besluta:

att trafiknämnden ges i uppdrag att utreda hur framtida kollektivtrafik till en ny stadsdel i Bromma kan se ut.

Jens Sjöström (S)

Johan Heinonen (S)

Susanne Lund (S)

Bawer Kevir (S)

Conny Fogelström (S)

Mats Larsson (S)